

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1561. usque ad annum 1562

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118596

§. 75. Pax, ac conscientiae libertas Valdensibus pacta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66624)

Sæcul. XVI.
A.C. 1561. præbere argui possent, facere cogeren-
tur. De cetero captivorum militum
suorum redemptionem supra vires suas
esse ostendebant, cum direptis bonis,
& incensis domibus nihil præter spi-
ritum, quo ad pacem anhelent, super-
esset, itaque petebant, ut sine pretio
liberarentur, & pariter illi, qui ob Re-
ligionis causam ad triremes damnati
essent, solverentur. Arcium item ex-
structionem deprecabantur, fidum ob-
sequium, quod hætenus semper præ-
stiterant, in posterum polliciti, orabant-
que, ut Princeps, cum arces aliunde
situ, ac natura satis munitæ essent, po-
tius ipsos in gratiam receptos arcium,
& mœnium loco haberet.

§. LXXV.

*Pax, ac conscientiae libertas Valden-
sibus pacta.*

Thuan.

Hæc pacis compositio die quinta Ju-
nii Anno Domini millesimo quin-
gentesimo sexagesimo primo Cavortii
firmata fuit, adjectis hisce conditioni-
bus. I. Omnium præteritorum oblivio
fanciatur, eorumque omnium, quæ eo
bello gesta erant, Princeps clementia
sua Convallensibus subditis suis gratiam
faciat. II. Conscientiarum libertatem
Valdensibus permittat, atque indul-
geat, ut conciones locis designatis, &
inter

Sæc. XVI.
A.C. 1561.

inter præscriptos limites, quos transgredi fas non erit, habeant, ac coetus celebrent, extra quos nihilominus pastores ægrotos invisere, ac consolari, aliaque Religionis suæ munia obire, non autem concionari possent. III. Iis, si forte de doctrina interrogarentur, absque bonorum, & capitis pœna liberum sit respondere, universis præterea, qui propter Religionem domo absunt, nihil obstantibus promissis quibuscunque, aut abjurazione, quam a sua Religione alienam ante hoc bellum præstiterunt, lares repetere, & Religionem a majoribus traditam amplecti, concionibus, ac coetibus interesse modo, & locis permissis liceat. IV. Proscripti ob Religionem, aut belli nuper ob Religionem suscepti causam bonis restituantur. V. iis jus sit pecudes, ac supellectilem reliquam a vicinis, exceptis militibus, legum subsidio repetere, & ea quæ divendita comperientur, eadem via, sed restituto pretio redimere; quod idem vicinis in eos populis concedatur. VI. Libertatibus, immunitatibus & privilegiis de quorum tamen legitima concessione a Majoribus accepta, rectoque eorum usu fidem facere tenebuntur, in posterum fruantur. VII. A Principe Magistratus universis suæ ditionis Convallensibus præficiatur, qui jus inter eos dicat.

Ceteri

Sæcul. XVI. Ceteri articuli erant sequentes. I. A.C. 1561. Valdenses eorum nomina, qui ob Religionem exulavere, describere, & Magistratibus tradere teneantur. II. In Villariæ arcis constructionem sumptus facere non compellantur, nisi forte ipsis ultro, ac sponte operas Principi præbere visum fuerit. III. Præfectus, qui arci Villariensi imponetur, ita Principi inserviat, ut vicinorum bonis, ac conscientii nihil molestiæ afferat. IV. In pastorum, quos Principi dimittere placuerit, locum alios accersere Convallensibus liberum sit, a qua tamen gratia Martinus Pragellatensium pastor exclusus intelligatur. V. Ubicunque conciones, ac cœtus habere liberum erit, iisdem in locis Sacrificium celebrare, ac ceteros Romanæ Ecclesiæ ritus servare liceat, & ipsi Convallenses caveant, ne illi, qui eo conventuri sunt, ulla contumelia, aut damno afficiantur. VI. Vicissim ipsi Sacrificio interesse, aut quidquam facere, quo ei favere dici possent, non cogantur. VII. Impensarum omnium in hoc bellum factarum a Principe gratia eis fiat. VIII. illa etiam octo millia aureorum, quæ se exsolutores promittere a Trinitensi coacti sunt, remittantur, & earum obligationum instrumenta irrita, ac rescissa censeantur. IX. Captivi soluto æquo, ac pro
 facul-

facultatibus pretio dimittantur. X. Qui ^{Sæcul. XVI.} item ob Religionis causam triremibus ^{A.C. 1561.} constricti tenentur, horum pactorum beneficio solvantur. His Cauortii die quinta Junii actis subscripsere Philibertus Sabaudus Ranconii comes Principis nomine: pro Convallensibus vero Franciscus Valla Villarii, & Claudius Bergius Talliaretii pastores, necnon Georgius Monasterius, & Michael Raimondetus.

His ita compositis Sabaudix Dux voluit, ut deinceps Valdenses sub suo regimine contineret Castrocarus, egregius Bellidux, qui cujusdam Etruriæ arcis Gubernator Religionis causa ad eos defecerat, eosque militiæ peritia imbuens in postremis hisce seditionis tumultibus eorum ductor fuerat. (*) Hæc pacta

(*) Sequentia nec in Thuanò, nec alio Scriptore leguntur, a sola Continuatore addita, ut Lectori suo opinionem ingereret, perinde ac si Pontifices neglecta lenitatis via unice hæreticos ferro, flammaque extingui cuperent, atque ad id Principes Laicos sollicitarent, prout in relatione hujus Historiæ Continuator sæpius insinuabat, quod Thuanum legenti, ac cum ejus verbis conferenti adeo manifestum fiet, ut Lector de horum Valdensium ausu longe aliam concepturus sit opinionem.

Hist. Eccles. Tom. XLIV.

I

Sæc. XVI.
A. C. 1561.

pac̃ta summus Pontifex non sine summo dolore intellexerat, amare coram Cardinalibus in pleno Senatu questus; postquam vero compererat, quod Sabaudia Dux nec alia ratione sese a coepto bello expedire, nec eventus sibi sat funestos declinare potuerit, animo placatus nequidem verbo Sabaudum redarguebat.

§. LXXVI.

Calvinistæ in Neapolis Regno castigati, ac dispersi.

*Spond. hoc
ann. n. 31.
Bezain Icon.*

Magis prospera Hispanæ expeditioni arrisit fortuna contra Calvinistas, qui in Neapolis regno sese magno numero diffundebant; cum enim Hispani comperissent, quod eorum duo, aut ferme tria millia in Monte Alto prope Cosentiam in Calabria suæ Sectæ cœtus, ductoribus binis Ministris Geneva submissis, agerent, mox Prorex admotis copiis suis illos cingi, ac comprehendendi præcepit, data venia illis, qui Calvini hæresin ejurare parati erant, aliis aut aqua submersis, aut laqueo suffocatis, vel ad triremes damnatis: ex eorum autem Ministris solum unus nomine Paschalis rogi supplicio destinabatur, qui etiam aliquo post tempore Romæ vivus comburebatur.

§. LXXVII.